

מצות חליצה פרק שנים עשר יבמות

מסורת הש"ס

רבא אמר אפסוקי מילתא לית לן בה . וה"מ דאמר רבא בפרק
לולב הגזול (סוכה נ"ח: ושם) לא לימא איניש ברוך הכה והדר
בשם ה' רב ספרא אמר אפסוקי מילתא היא ולית לן בה ויש לומר
דקבלה מרב ספרא או שמא יש לחלק :

מודה רבא בלא אבה יבמי .
לא אבה כתיב בספרים
מדויקים וכן מוכח במסורה לא אבה
ג' דסמיכי לא אבה ה' השמיך
(דברים י') לא אבה יבמי (שם כה)
ישראל לא אבה לי (מלכים פ"א) ויש
שנים ריש פסוק במשנה תורה ולא
אבה סימון (דברים ז') ולא אבה ה'
לשמוע אל בלעם (שם ג') ויש עוד
פסוקים דלא שייכי לאותו מסורה ולא
אבה נושא כליו דשאלו (שמואל א' ב')
וגם אל מלך מואב שלח ולא אבה
דיפתח (שופטים י"א) :

עד דמטי להדי אפיה והדר חילי .
והא דאמר בהחולץ (לעיל נ"ט) :
(ושם) ורקת קדמנא רוקא צבי דינא
דמיתחזי על ארעא וכלל ספרים
איתיה וכן בסנהדרין בירושלמי שמא
למנוה מן המוכתר הוא דבעינן הכי .
[ועי' לעיל נ"ט: תוס' ד"ה דמתחזיא] :

הדרן עלך מצות חליצה
'מצוה הכי ואי אפיך לית לן בה תניא נמי הכי *בין שהקדים חליצה לרקיקה
ובין שהקדים רקיקה לחליצה מה שעשה עשוי אמר אביי האי מאן דמקרי
גמ חליצה לא ליקרי לדידה לא לחודיה ואבה יבמי לחודיה דמשמע אבה
יבמי אלא לא אבה יבמי ולא ליקרי לדידה לא לחודיה חפצתי לחודיה
דמשמע חפצתי לקחתה אלא לא חפצתי לקחתה רבא אמר (ה) *אפסוקי
מילתא היא *ואפסוקי מילתא לית לן בה רב אשי אישכחיה לרב כהנא
דקמצמער ומקרי לה לא אבה יבמי אמר ליה לא סבר ליה מר להא דרבא
אמר ליה *מודה רבא בלא אבה יבמי [א] אמר אביי האי מאן דכתב גימא
דחליצתא ליכתוב הכי אקרינוה לדידה מן מאן יבמי עד אבה יבמי ואקרינוהו
לדידה מן לא עד לקחתה ואקרינוה לדידה מן ככה ועד חלוץ הנעל מר
זוטרא משרטט וכתוב לכולא פרשה מתקף לה *מר בר אידי והא לא
ניתן ליכתב *והלכתא כוותיה דמר זוטרא אמר אביי רקקה וקלטתו
הרוח לא עשחה ולא כלום מאי טעמא וירקה בפניו בעינן הלכך הוא ארוך
והיא גוצה קלמחתו הרוח איכא בפניו היא ארוכה והוא גוץ בעינן עד דמטי
להדי אפיה והדר אזיל אמר רבא *אבלה תומא ורקתה אכלה גרגישחא
ורקתה לא עשחה ולא כלום מאי טעמא וירקה מעצמה בעינן וליכא *ואמר
רבא צריכי דייני למיחזי רוקא כי נפיק מפומא דיבמה דכתיב לעיני הזקנים וירקה : ונקרא שמו בישראל בית
חלוץ הנעל מצוה בדיינין ולא בתלמידים : תניא *א"ר יהודה *פעם אחת היינו יושבים לפני רבי טרפון
ובאתה יבמה לחלוץ ואמר לנו ענו כולכם חלוץ הנעל חלוץ הנעל :

הדרן עלך מצות חליצה
צ"ח פ' מ"י שם ה"ל כ"ג
טו"ש"ע שם כה"ל
תלמוד סוף ג' ונפירות
סדר תלמוד סוף ע' :
צ"ח פ' מ"י שם ה"ל ד'
כ"ג טו"ש"ע כה"ל
תלמוד סוף מה :

תוס' חד מקמאי
מכירין לסיכך כותבין גמ
חליצה וגם סימון אעפ"י
שאין מכירין דיינין
לכ"ד פועין ובהלכות
(ס') [הרי"ף] ל' דמולתא
דגריסא : אמר רבא אכלה תומא וירקה לא כלום היא מ"מ וירקה מעצמה בעינן . פ"י לאי כלום וכאילו לא רקקה כלל וצריכה [רקיקת] פעם אחת מעצמה . מיהו אם לא רקקה קי"ל דרקיקה לא מעכבת :

מתני' עלה סווגגם לו . כלך אלל שכמוך ואלל חכנים קטמה למוך
בירך : בלשון סקדש סיו אומרים . במסכת סוטה (דף נ"ג)
נפקא לן מקראי ב'פ' אלו נאמרין : בכפר עיטם . בתלמודים היושבים
שם לפני רבן בשעת החליצה : [גמ'] קוראה . מאן יבמי (דברים כה) :
תורה אור וקורא . לא חפצתי לקחתה (שם) :

מתני' *מצות חליצה בא הוא ויבמתו
לכית דין והן משיאיין לו עצה ההוגנת לו
שנאמר *וקראו לו זקני עירו ודברו אליו
*יהיא אומרת מאן יבמי לחקים לאחיו שם
בישראל לא אבה יבמי *יהיא אומר לא
חפצתי לקחתה *ובלשון הקדש היו אומרים
ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחליצה
נעלו מעל רגלו וירקה בפניו *דוק הנראה
לדיינים וענתה ואמרה ככה יעשה לאיש
אשר לא יבנה את בית אחיו עד כאן היו
מקרין וכשהקרא רבי הורקנוס תחת האלה
בכפר עיטם וגמר את כל הפרשה הוחזקו
להיות גומריין כל הפרשה ונקרא שמו
בישראל בית חלוץ הנעל מצוה בדיינין
ולא מצוה בתלמידים רבי יהודה אומר
'מצוה על כל העומדים שם לומר חלוץ
הנעל : [גמ'] *אמר רב יהודה מצות חליצה
קוראה וקורא וחולצת ורוקקה וקוראה
מאי קמשמע לן מתני' היא הא קמשמע לן

הדרן עלך מצות חליצה
הולגה ורוקקה וקוראה . ככה יעשה
לאיש (שם) : דמקרי גט חליצה .
המקרא את האשה בשעת חליצה :
מודה רבא בלא אבה יבמי . דבעינן
שלא יפסיק דחי מפסיק משמע דהאי
לא ארישא קאי דאמרה מאן יבמי
להקים לאחיו שם בישראל לא כלומר
לא מאן אלא אבה יבמי אבל בלא
חפצתי לקחתה שהיא פתיחת קריאתו
ליכא למימר הכי לא לעיל קאי ואי
מפסיק לית לן בה : ממאן עד יבמי .
ומפני שהגט אינו משורטט לא צני
למיכתב כוליה פסוק דקי"ל (גיטין
דף ו') אין כותבין ב' קמא דגיטין (דף
שרטוט : משרטט . גט חליצה וכתב
לכולא פרשתא אקרינוה לדידה מאן
יבמי וגו' וכן כולם וקיימא לן שלש
חיבות של מקרא כותבין בלא שרטוט
ד' אין כותבין ב' קמא דגיטין (דף
ו') : והא לא נתנו ליכתב . פרשה
צפני עלמה במסכת גיטין בפרק
הגיזוקין (דף ס') דקמאי אין כותבין
מגילה לתיטוק להתלמד בה : והלכתא
כמר זוטרא . דכותבין דלא דמי לכותב
מגילה לתיטוק להתלמד בה דהתם
אדעתה דפרשהא כתיב ליה דתיחוי
כמגילה קטנה וקיס לן (שם) תורה
חמומה ניתנה אלל האי ספירת
דברים הוא ולאו בקדושהיה הוא
הלכך הלכתא כמר זוטרא דבמקום
מנוה שרי : וקלטתו סרוח . לרוק
והעבירו שלא בה לפני היבם : איכא
צפניו . כיון שילא מפיה היה צפניו :
לפדי אפיס . לנגד פניו שיראהו למול
פניו קודם שיקלטהו הרוח : תומא .
שומים : גרגישחא . ארזיל"א במעבה
האדמה (מלכים א' ז') מתרגמינן
בגרגישחא דארעא :

הדרן עלך מצות חליצה
הדרן עלך מצות חליצה
[תוס' ס"ז] *לעיל ק"ה
קדושין י"ה

סנהדרין פ"ט

הגהות הב"א
(ה) גמ' רבא אמר
(אפסוקי מילתא וכו' לית
לן בה) תל"מ וי"ב גימ' א
אלפסי ואשרי אפוקי
מילתא היא ואפוקי מילתא
לית לן בה :

הגהות דגר"א
[א] גמ' בלא אבה יבמי .
כ"ג וכו' וירקה
דאמר ר"ז כל הלאי
לגילה ס' . כ"ה גימ' א
רי"ף וימכ"ס (ועי' ראש
ורשב"א וי"א) :

[שם ועיל ק"ה]

סוכה נ"ט . פ"ט

גליון הש"ס
גמ' מתקף לה מר בר
רב אדי . גימ' א
כ"ג וכו' וירקה
כ"ג אשי :

לעיל ק"ה

[תוס' ס"ז] *לעיל ק"ה
קדושין י"ה